

”Lidt om personalepolitikkers retlige status”

Seminar den 3. september 2008

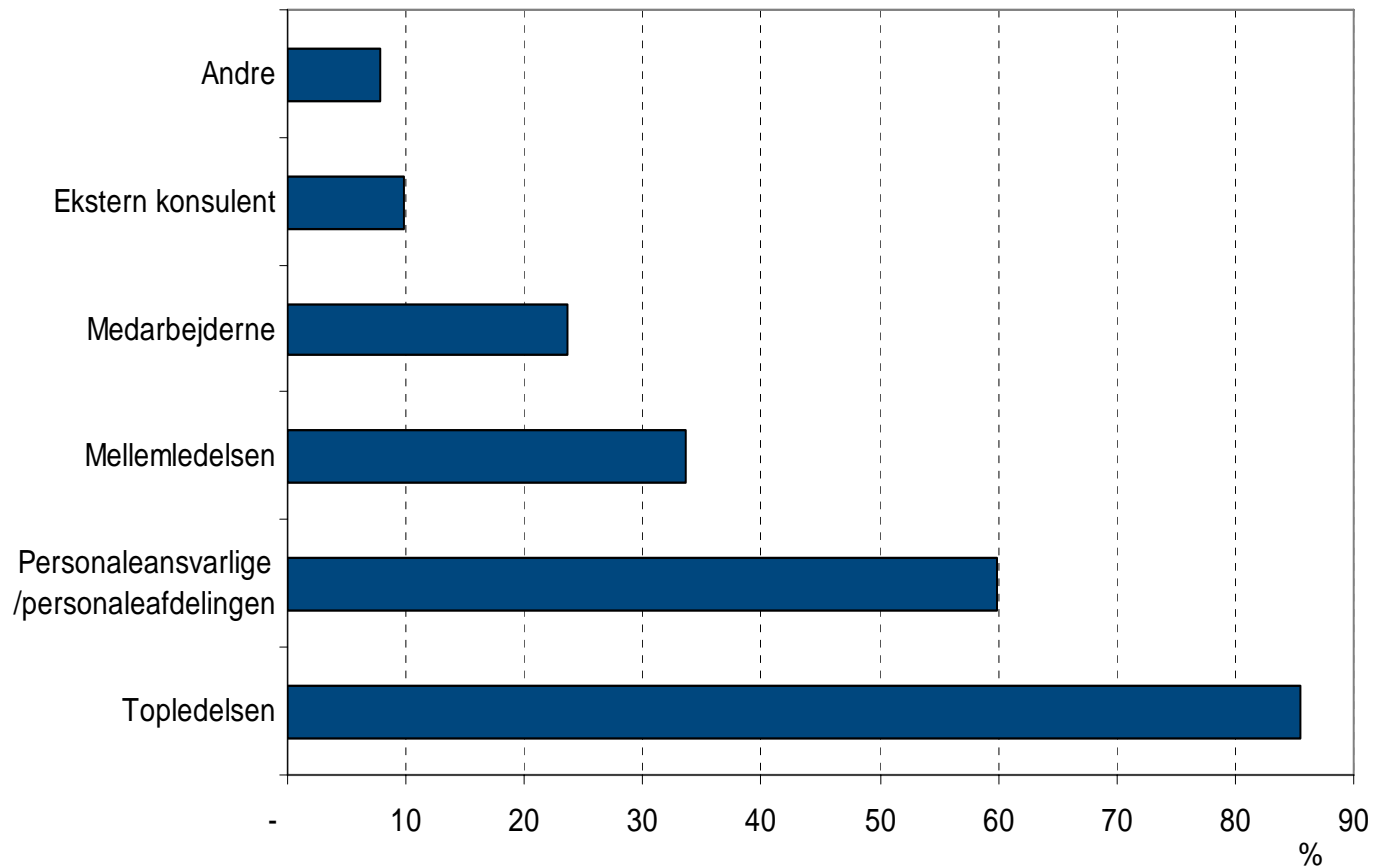
Emner

1) Håndhævelse og sanktionering

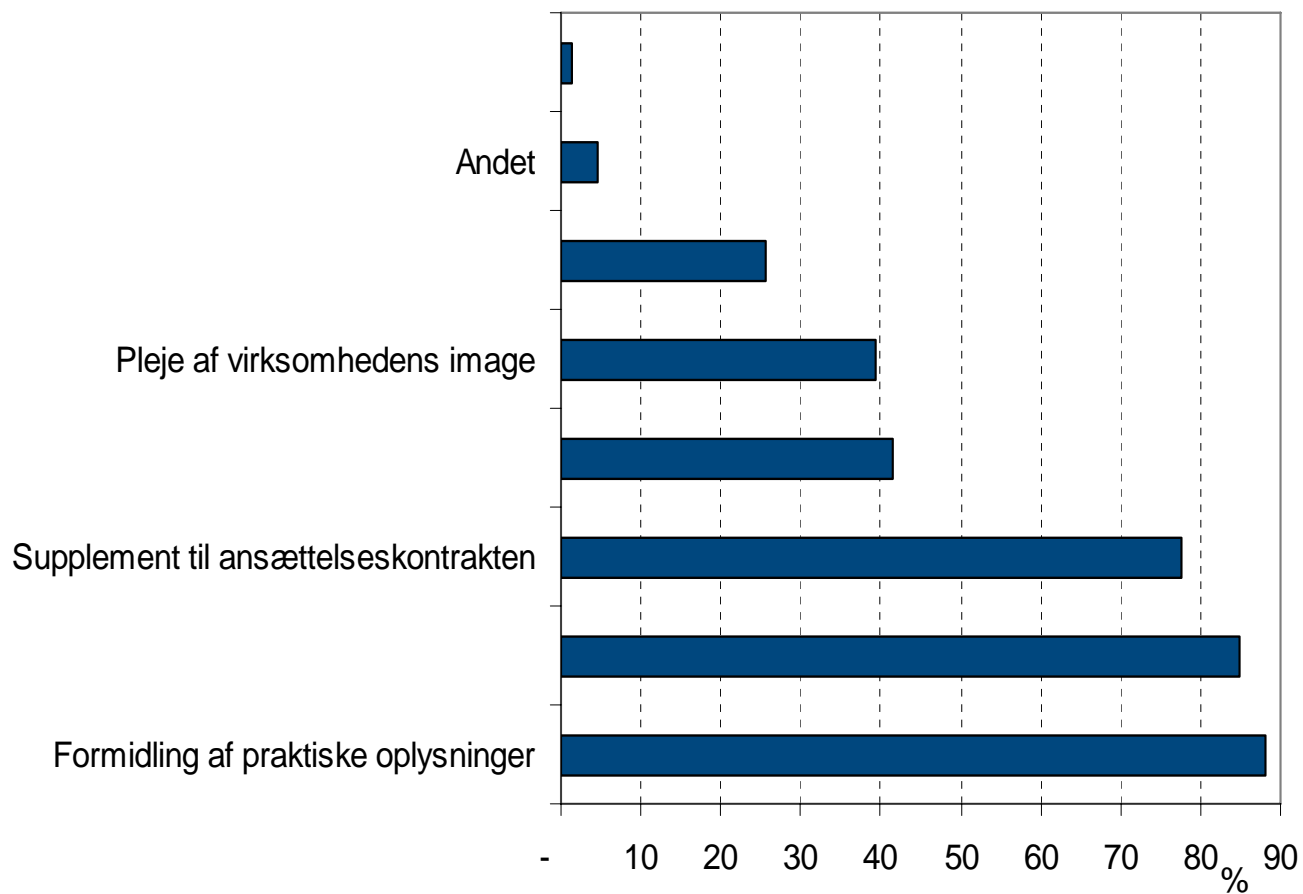
- over for personalet
- over for arbejdsgiver

2) Generelt om koncipist overvejelser – sikring mod "ulovlige" vilkår i personalepolitikken

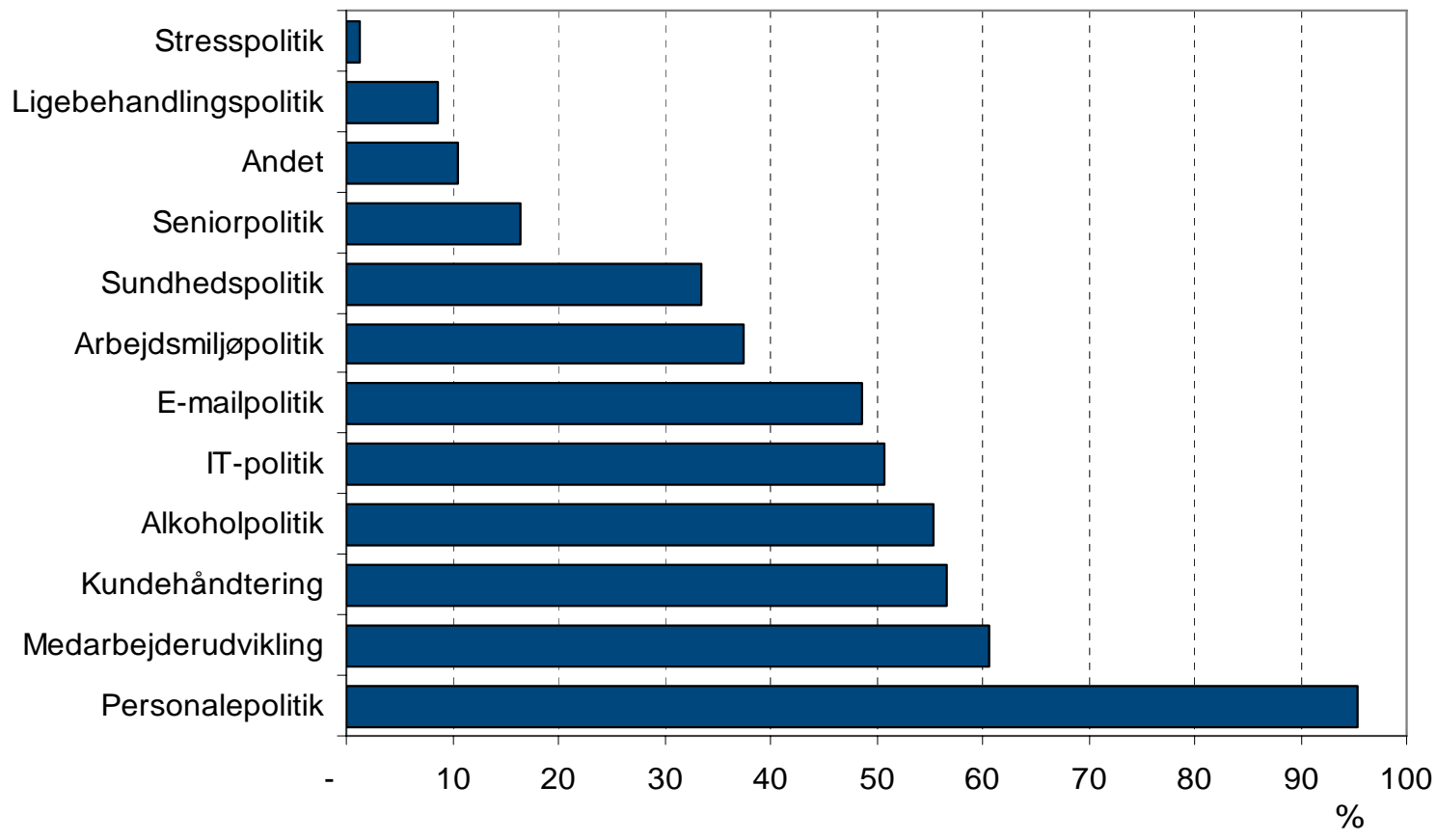
Hvem har været involveret i udarbejdelsen af personalehåndbogen?

Hvilke funktioner ved personalehåndbogen er væsentlige?

Hvilke politikker/områder indgår i personalehåndbogen?

Håndhævelse og sanktionering (1)

Problem

I forhold til de ansatte

- Er personalepolitikken bindende for de ansatte og kan overtrædelse sanktioneres med opsigelse eller bortvisning?

I forhold til arbejdsgiveren

- I hvilket omfang er personalepolitikken bindende for arbejdsgiver, mao. hvornår kan de ansatte støtte ret på en personalepolitik?

Er der symmetri?

Håndhævelse og sanktionering (2)

Håndhævelse i forhold til de ansatte

- 1) Er den ansatte bekendt med reglen? (vedtagelsesproblem)
- 2) Er reglen overtrådt? (bevisproblem)
- 3) Betydningen arbejdsgiverens tilkendegivelse om, at en bestemt adfærd anses for en krænkelse af ansættelsesforholdet? (såkaldt aftalt misligholdelse)

Håndhævelse og sanktionering (3)

Retspraksis

- FV af 12/2-81 – uberettiget bortvisning pga. overtrædelse af rygeforbud
- AN nr. 400 af 11/1-90 – uberettiget bortvisning men saglig opsigelse pga. manglende overholdelse af pålæg om at bære slips
- U1993.341SH – uberettiget bortvisning men saglig opsigelse af bankansat pga. overtræk på lønkonto i strid med regler om privatøkonomiske forhold
- VL dom af 31/8-95 – uberettiget bortvisning for køb i strid med personaleindkøbsregler
- U1998.1761Ø – berettiget bortvisning pga. tilsidesættelse af regler for fremsendelse af lægeerklæring

Håndhævelse og sanktionering (4)

Retspraksis – fortsat

- ØL dom af 16/9-99 – berettiget bortvisning for overtrædelse af regler for insider handel
- FV af 8/10-99 – berettiget bortvisning pga. af overtrædelse af regler om taskekontrol
- U2004.757H – afsked saglig pga. aktiekøb i strid med regler for insider handel
- ØL dom af 24/1-03 – afsked saglig pga. af e-mail med vits med racistisk indhold
- VL dom af 10/10-05 – uberettiget bortvisning pga. tilsidesættelse af retningslinier for e-mails
- U2008.1011SH – ”hættemåge-sagen” bortvisning uberettiget

Håndhævelse og sanktionering (5)

Et bud på en opsummering

Om bortvisning kan ske med rette beror på, om misligholdelsen er tilstrækkelig væsentlig. Der er i retspraksis en tendens til, at arbejdsgiveren ikke med retsvirkning kan definere misligholdelsesgrænser, som enten ikke er sagligt begrundet i driftsmæssigt behov, eller ud fra en objektiv betragtning ikke er proportional med karakteren af forseelsen.

Berettigelsen af bortvisningen beror på en konkret vurdering af de samlede forhold, herunder tidligere relevante advarsler, om reglen i personalepolitikken konsekvent er blevet efterlevet, karakteren og betydningen af forseelsen og om sanktionen er et adækvat og proportional skridt

Håndhævelse og sanktionering (6)

Er reglerne bindende for arbejdsgiveren?

Rettigheder for de ansatte

- VL dom af 28/-01 – håndhævelse af særlig procedure for løsning af tvister forud for afskedigelse
- U 2002.1690H – påberåbelse af fratrædelsesordning hos Novo
- FV af 8/5-01 – iagttagelse af afskedigelsespolitik på Handelsskole
- ØL dom af 18/6-95 – kommunens personalepolitik vedrørende omplaceringspligt ved afskedigelse
- FV af 16/12-91 – tilsidesættelse af regler (vedtaget af samarbejdsudvalg) for afskedigelse ved personalereduktion

Håndhævelse og sanktionering (7)

Er reglerne bindende for arbejdsgiveren? – fortsat

Pligter for de ansatte

- U 2003.1991H – berettiget bortvisning af skibsfører pga. spiritusindtagelse i strid med alkoholpolitik
- VL dom af 5/7-99 – bortvisning af kioskmedarbejder pga. spiritusindtagelse ikke berettiget

Håndhævelse og sanktionering (8)

Er reglerne bindende for arbejdsgiveren? – fortsat

Særligt for offentlige arbejdsgivere

- ARD af 9/8-00 – tilsidesættelse af overenskomstfæstet princip om genansættelse af personer med den højeste anciennitet
- FV af 24/10-91 – tilsidesættelse af anciennitetsprincip ved afsked nedfældet i personalepolitik som var forhandlet i samarbejdsudvalget

”Ulovlige” vilkår i personalepolitik

Hvordan sikres det at vilkår i personalepolitikken ikke strider mod

- Præceptive ansættelsesretlige lovregler
- Forvaltningsretlige regler eller principper
- Individuel aftale
- Kollektiv overenskomst

Konsekvens hvis konflikt?

- Ugyldighed
- Erstatning